

Οδηγός για το περιβάλλον

Δασοπροστασία και Δασοπυρόσβεση

Δρ Γαβριήλ Ξανθόπουλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	7
Εισαγωγή	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΔΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	11
1.1 Βασικοί ορισμοί	12
1.2 Σημασία του δάσους για τον άνθρωπο	13
1.3 Τα δασικά οικοσυστήματα στην Ελλάδα, τα κύρια χαρακτηριστικά, η ιστορία και η κατανομή τους	15
1.4 Οι κίνδυνοι που απειλούν τα δασικά οικοσυστήματα στη χώρα μας και η ανάγκη προστασίας από αυτούς	17
1.5 Κρατικοί φορείς προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων στην Ελλάδα	22
1.6 Προστασία του δάσους από ανθρώπινες δραστηριότητες	23
1.7 Ο πολίτης και η προστασία των δασικών οικοσυστημάτων	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΑΠΟ

ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΕΣ	27
2.1 Εισαγωγή στο φαινόμενο των δασικών πυρκαγιών: Οικολογικός ρόλος και σχέση με τον άνθρωπο	28
2.2 Οι πυρκαγιές στα δάση της Ελλάδας: Παρελθόν, παρόν και μέλλον	32
2.3 Πρόληψη δασικών πυρκαγιών	36
2.3.1 Περιεχόμενο της πρόληψης	38
2.3.2 Σχεδιασμός πρόληψης	39
i. Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών	40
ii. Τεχνικά και νομοθετικά μέτρα	41
iii. Κατάλληλη διαχείριση του δάσους	42
iv. Προκατασταλτικές δραστηριότητες	44
v. Ο ρόλος του κάθε πολίτη και των οργανώσεων πολιτών ..	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ	49
--	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΑΠΥΡΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	53
--	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΑΣΟΠΥΡΟΣΒΕΣΗ	57
--	-----------

5.1 Οι δασικές πυρκαγιές και η συμπεριφορά τους	58
--	-----------

5.1.1 Κατηγορίες δασικών πυρκαγιών	59
--	----

5.1.2 Χαρακτηριστικά μιας δασικής πυρκαγιάς	61
---	----

5.1.3 Τα τμήματα μιας δασικής πυρκαγιάς	62
---	----

5.2 Η δημιουργία και η μετάδοση των πυρκαγιών	64
--	-----------

5.2.1 Τα θεμελιώδη στοιχεία της φωτιάς	64
--	----

5.2.2 Μετάδοση της θερμότητας σε δασικές πυρκαγιές	65
--	----

5.3 Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των δασικών πυρκαγιών	68
--	-----------

5.3.1 Η καύσιμη ύλη	68
---------------------------	----

5.3.2 Η υγρασία της καύσιμης ύλης	72
---	----

5.3.3 Οι καιρικές συνθήκες	77
----------------------------------	----

5.3.4 Οι γεωμορφολογικές συνθήκες	80
---	----

5.4 Εντοπισμός και αναφορά δασικών πυρκαγιών	85
---	-----------

5.5 Κατάσβεση δασικών πυρκαγιών	92
--	-----------

5.5.1 Μέθοδοι προσβολής μιας πυρκαγιάς	93
--	----

5.5.2 Επιλογή μεθόδου προσβολής	96
---------------------------------------	----

5.6 Κίνδυνοι κατά τη δασοπυρόσβεση και μέτρα ασφάλειας	103
--	------------

5.6.1 Η φωτιά ως θανάσιμος κίνδυνος Ατομικά μέσα προστασίας	109
--	-----

5.6.2 Εγκλωβισμός από την πυρκαγιά - Επιβίωση	111
---	-----

5.6.3 Κίνδυνοι από το έργο της δασοπυρόσβεσης	115
---	-----

5.7 Προστασία και ασφάλεια κατά τη δασοπυρόσβεση	125
---	------------

5.7.1 Ρουχισμός - Ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός	125
---	-----

5.7.2 Ο ασφαλής δασοπυροσβέστης	127
---------------------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΑΣΟΠΥΡΟΣΒΕΣΗ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΤΡΟΠΟΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	129
6.1 Γενικά	130
6.2 Κατηγορίες εθελοντών	131
6.2.1 Ομάδες ή εθελοντές που εντάσσονται στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας	132
6.2.2 Εθελοντές πυροσβέστες	134
6.3 Ο ρόλος των εθελοντών στη δασοπροστασία/δασοπυρόσβεση.....	136
Επίλογος	138
Βιβλιογραφία	141
Παράρτημα	145